

Fenolisatie van de heup

De traumachirurg of orthopedisch chirurg heeft met u en/of familie gesproken over mogelijkheden bij uw gebroken heup. Een gebroken heup op hoge leeftijd of bij forse beperkingen is een ernstig letsel. Vaak is het in dat geval een uiting van de kwetsbaarheid van het lichaam. Een operatie kan dan (te of onnodig) risicovol zijn. Waar er voorheen geen andere oplossing was, hebben de anesthesioloog pijnspecialisten van het Amphia een nieuwe methode ontwikkeld om kwetsbare ouderen met een gebroken heup pijnvrij te maken. Het gaat om een eenmalige ruggenprik waarbij een medicijn wordt ingespoten die de zenuwen van het gebroken been permanent blokkeren. U bent direct pijnvrij, kan rechtop zitten en dezelfde dag met ontslag naar uw eigen woonvorm.

Om bij te dragen aan kwaliteit van leven van deze patiënten is de volgende stap voor onze anesthesiologen pijnspecialisten om de patiënt in het verpleeghuis of hospice te komen prikken. Uiteraard in goed overleg met de traumachirurgen en orthopeden van Amphia. Hiermee wordt de vaak pijnlijke en belastende verplaatsing naar de Spoedeisende Hulp voorkomen.

In deze folder leest u meer over de voorbereiding, uitvoering en de resultaten van deze behandeling.

Wat is fenolisatie van de heup?

Fenolisatie van de heup is een pijnstillende behandeling waarbij het been gevoelloos wordt gemaakt. Dit gebeurt door een injectie in de rug onder sedatie (roesje). Via de injectie in de rug wordt een middel (fenol) ingespoten dat de zenuwen richting het been permanent onderbreekt. Het been is daardoor direct na de behandeling pijnloos. Het been bewegen lukt dan niet meer, de tenen vaak wel.

Het doel van de behandeling is pijnvrij verzorgd te kunnen worden en rechtop te kunnen zitten in uw bed of rolstoel, als u dat voor de gebroken heup ook nog kon. Er zijn daardoor minder sterke pijnstillers nodig die u suf kunnen maken of verward. Een tweede doel is zo spoedig mogelijk terug naar uw woonvorm, wanneer de zorg goed geregeld is. Dit doen we omdat we weten dat ook uw kans op verwardheid vermindert en uw kwaliteit van leven verbetert.

We doen deze behandeling niet wanneer u nog de wens heeft om nog te kunnen lopen. Er wordt met u besproken of er ook herstel te verwachten is van het loopvermogen door een operatie en revalidatietraject.

De voorbereiding

De traumachirurg of orthopedisch chirurg bespreekt met u/uw familie de mogelijkheden (van een operatie). De geriater wordt hierbij betrokken wanneer u ouder bent dan 70 jaar. Zo kunnen we als team met u samen zorgvuldig de afwegingen maken voor de beste behandeling in uw geval.

Wanneer besloten wordt dat fenolisatie van de heup een passende behandeling voor u is, krijgt u deze folder uitgereikt.

De anesthesioloog-pijnspecialist loopt voor de ingreep bij u langs om te beoordelen of de behandeling mogelijk is en om eventuele vragen te beantwoorden. Indien dit niet mogelijk is, spreekt de anesthesioloog de familie telefonisch.

Ter overbrugging tot de behandeling krijgt u pijnstillers. Pijnmedicatie, met name opiaten, worden direct na een succesvolle ingreep gestopt of verminderd op advies van de anesthesioloog pijnspecialist.

Belangrijk:

- Als u bloedverdunners (antistollingsmedicatie) gebruikt, meld dit dan aan uw behandelend arts. Hij/zij bespreekt met u of en wanneer u moet stoppen met deze medicijnen.

De uitvoering

De behandeling vindt plaats op de voorbereidingsruimte van de operatiekamer(s). Daar gaat u met een bed naartoe, in loszittende kleding. U moet nuchter zijn in verband met de sedatie (roesje) die wij geven via een infuus. U maakt daardoor niks mee van de behandeling.

Nadat u sedatie heeft gekregen draaien wij u op uw zij. Dit is de kant van de gebroken heup. In die positie krijgt u een ruggenprik. De vloeistof die wij inspuiten (fenol) is zwaar en is daardoor alleen werkzaam bij de zenuwen die de gebroken heup aansturen. Deze behandeling duurt enkele minuten.

Na de behandeling

U wordt snel na de behandeling wakker op uw zij, liggend op de kant van de gebroken heup. Als de behandeling geslaagd is, is dit pijnloos. Mocht het wel pijnlijk zijn, dan kunnen we besluiten een 2de keer te prikken. Dit is zelden nodig.

Om de vloeistof goed te laten inwerken op de juiste zenuwen, blijft u minimaal een 30 tot 60 minuten op uw zij liggen. Daarna kunt u rechtop zitten en weer eten.

Uw been voelt verdoofd en kunt u niet bewegen. Dit blijft zo. Het is mogelijk om met hulp te draaien in bed en te zitten. De kracht van het andere been is vaak niet krachtig genoeg om te staan. Wel is het mogelijk om met hulp transfers te maken naar een rolstoel bijvoorbeeld. Dit is natuurlijk afhankelijk van hoe mobiel u voor de behandeling nog was.

U kunt de dag van de behandeling terug naar uw woonvorm. Wanneer u naar huis gaat, moet daarvoor eerst de thuiszorg goed geregeld zijn. Dit kan soms enige dagen kosten. De Transfer afdeling van Amphia helpt hierbij.

Over de werkingsduur van de behandeling is weinig bekend. Wij zien in de praktijk dat dit meestal 2-3 maanden is. Tegen die tijd is de botbreuk verstevigt door het lichaam. De stand van het been is dan nog wel afwijkend en er kan niet op worden gestaan. Het been geeft dan echter nagenoeg geen pijn meer. Mocht het been toch weer pijnlijk worden, dan kan de injectie herhaald worden.

Bijwerkingen en complicaties

- Er kan tijdelijk een lagere bloeddruk optreden als reactie op de behandeling. Als het een reactie is op de behandeling, gaat het spontaan over.
- De blaasfunctie en stoelgang worden in de gaten gehouden na de ingreep. Meestal is er een verblijfscatheter nodig danwel incontinentiemateriaal. Incontinentie voor ontlasting is een complicatie die in minder dan 10% van de behandelingen voorkomt.
- In geval van spreiding van de vloeistof in de rug naar de zenuwen van het niet-gebroken been, kan een verlamming aan beide benen optreden. Dit is zeldzaam.
- Zenuwpijn in het behandelde been kan in een later stadium optreden wanneer zenuwen gaan herstellen. Hiervoor kunnen we de behandeling herhalen of medicatie geven.

Contact

Wanneer er na de opname nog vragen zijn over de behandeling, kunt u contact opnemen met de afdeling Pijngeneeskunde. Zij kunnen een afspraak voor u maken met de behandelend anesthesioloog-pijnspecialist.

De afdeling Pijngeneeskunde is geopend van maandag tot en met vrijdag, van 8.00 tot 16.30 uur.

Telefoonnummer: (0162) 032 70 40.